

תהליך המחקר מכון 'עד הנה'

רפאל קרויזר

בחודשים האחרונים במסגרת מכון 'עד הנה' חקרתי נושא נוסף להשלמת הפרויקט הגדול של חקר ספרות 'שמות גיטין' והוא חקר רשימות שמות העיירות והנהרות לצורך כתיבתם בגט. לצד הספרות הענפה של שמות האנשים, נוצרו בפולין ובגליציה בעת החדשה, רשימות של דרכי כתיבת הערים והעיירות. במהלך המחקר תיארתי את הפולמוסים הערים בין רבנים סביב דרכי כתיבת שמות הערים, אשר משקפים את יחסם של רבנים לשמות הערים שנקבעו על ידי השלטונות ואת מצב הרבנות בעיירות ובכפרים. פרק זה משתלב יפה בספר המחקר שסיימתי במהלך חודשים אלו, אשר עסק בהליך היווצרותה של הספרייה העצומה של ספרי 'שמות גיטין', ברקע ההלכתי של ספרות זו ובהבנת המשמעויות ההיסטוריות והתרבותיות המקופלות בפולמוסים ובדיונים סביב נושא דרכי כתיבת שמות האנשים והערים בגיטין.

לקראת סיום תקופת המחקר במסגרת מכון 'עד הנה' ברצוני להודות למכון, לעומדים בראשו הרב אריאל הולנד וד"ר מעוז כהנא אשר עמדנו על גבינו ואמרו לנו 'גדל', לצוות המורחב ולד"ר דוד וולך אשר ברוב ליבו ובתבונתו אפשר את המהלך הגדול הזה.

במהלך תקופת המחקר במכון, נחשפתי לראשונה לעושר העצום הטמון במורשת יהדות גליציה לרבדיה השונים. שמעתי הרצאות מקיפות מטובי המרצים בתחום, למדתי על ארכיונים ועל מחקר היסטורי, על העת החדשה בכלל ועל גליציה בפרט. לאורך התקופה העמקתי וחקרתי את תחום הגיטין ואת הספרות הענפה המתעדת את שמות היהודים לצורך כתיבתם במסמכי הגירושין. המבט ההיסטורי וכלי המחקר שרכשתי בשנות לימודי במכון 'עד הנה' אפשרו לי להבין לעומק חלקים מארון הספרים היהודי ותקוותי שכתובת המחקר ופרסומו יתרמו הן לעולם המחקר והן לציבור החרדי, ליושבים על מדין ולעוסקים בתחום הגיטין.

נקודה נוספת שחשוב לי להזכיר ולהודות עליה זו הקבוצה הנפלאה של טובי המוחות המחקריים בציבור החרדי בתחום מדעי הרוח, אשר שיתפו פעולה, תמכו, ביקרו ועודדו ובעזרתם התלבנו הדברים. זכות מיוחדת הייתה לי בסיוע המכון להקים קבוצות לימוד וליבון של המורשת התרבותית של יהודי פולין במאות ה"ז וה"ז ולהבין את אוצרות הרוח העצומים שהנחילו לנו בתחומי המחשבה ובעיקר בתחומי הפסיקה והפרשנות ההלכתית תוך תשומת לב להשפעות של עולם הדפוס ותנועות נוספות בעת החדשה.

על כל אלה ועל יותר מכך, ברצוני להודות מקרב לב ולברך את העומדים בראש המכון שיזכו להמשיך להרביץ תורה ולהרבות דעת בעם ישראל.

בברכה

רפאל